

Upr 2014.04.10

KANCELARIA
W TRZEMESZNO
ul. Dąbrowskiego 2
62-240 Trzemeszno
tel. 71-511-000

INFORMACJA na temat ROLNICTWA

W GMINIE TRZEMESZNO

I. Informacje ogólne

Gmina Trzemeszno jest gminą miejsko – wiejską, którą zamieszkuje obecnie 14.153 mieszkańców, w tym miasto Trzemeszno liczy 7.644 mieszkańców, a reszta, tj. 6.509 osób przypada na teren wiejski. Ogólna powierzchnia miasta i gminy wynosi 17.466,68 ha (174,66 km²), w tym:

- miasto Trzemeszno zajmuje obszar 545,51 ha (5,45 km²), co stanowi 3,12 % powierzchni obszaru.
- obszar wiejski wynosi 16.921,17 ha (169,21 km²), co stanowi 96,88 % całego obszaru.

Gmina liczy 21 sołectw i ma charakter przemysłowo-rolniczy. Z rolnictwa utrzymuje się około 40 % mieszkańców naszej gminy. Rolnictwo to jedna z podstawowych gałęzi gospodarki wytwarzająca produkty żywnościowe w wyniku uprawy i hodowli roślin oraz chowu i hodowli zwierząt. Rolnictwo jako dziedzina gospodarki odróżnia się zasadniczo od innych działów gospodarczych, ponieważ uzależnione jest od środowiska geograficznego.

Warunki środowiskowe warunkujące rozwój rolnictwa to:

- ukształtowanie powierzchni- rolnictwu sprzyjają tereny równinne lub pagórkowate o łagodnych stokach,
- warunki klimatyczne – ważne są ilości opadów oraz długość okresu wegetacyjnego,
- rodzaj gleby – od niej zależy w dużej mierze rodzaj uprawianych roślin i wielkości plonów.

Rolnictwo jest tematem i zagadnieniem bardzo szerokim i realizowanym przez szereg instytucji, w tym usytuowanych poza kompetencjami gminy Trzemeszno, dlatego w przedmiotowej informacji skupiono się przede wszystkim na zadaniach realizowanych bezpośrednio przez Urząd Miasta i gminy Trzemeszno. Zadania te usystematyzowano według grup problemowych np.: klasyfikacja gospodarstw rolnych, rodzaje klas bonitacyjnych i gruntów oraz strukturę zasiewów.

Na terenie gminy Trzemeszno struktura gospodarstw rolnych jest dość zróżnicowana, przedstawia ją poniższa tabela. Liczba gospodarstw indywidualnych powyżej 1 ha wynosi 788, co stanowi 10.478,22 powierzchni w ha fizycznych.

Tabela nr 1 Struktura gospodarstw indywidualnych na terenie Gminy Trzemeszno na dzień 01.07.2014 przedstawia się następująco (osoby fizyczne):

<i>Struktura gospodarstw</i>	<i>Liczba gospodarstw</i>	<i>Udział % w ogólnej liczbie gospodarstw</i>	<i>Powierzchnia w ha fizycznych</i>	<i>Udział % w powierzchni ogółem</i>	<i>ha podstawy podatku</i>
1-2 ha	177	22,46	247,2452	2,36	137,6271
2-5 ha	139	17,64	456,4878	4,36	200,9901
5-7 ha	62	7,87	362,5498	3,46	170,1483
7-10 ha	75	9,52	632,9639	6,04	349,3091
10-15 ha	114	14,47	1.407,3331	13,43	950,3836
15 ha i większe	221	28,04	7.371,6367	70,35	5.353,4931
Razem	788	100	10.478,2165	100	7.161,9513
pow. od 0-1ha	1.480	-	307,9948	-	203,5580

Pod względem wielkości gospodarstw indywidualnych gmina Trzemeszno utrzymuje się na poziomie średniej krajowej. Gospodarstw małych od 1 do 5 ha jest 316 i stanowią aż 40,1 % udziału w ogólnej liczbie gospodarstw, to ich udział w powierzchni ogółem stanowi zaledwie 6,72 %. Gospodarstw rolnych indywidualnych powyżej 15 ha jest 221 (w tym powyżej 50 ha- 28) i mimo, że stanowią jedynie 28,04 % w ogólnej liczbie gospodarstw ich udział w ogólnej powierzchni stanowi aż 70,35 %.

Jeżeli chodzi o jakość gruntów to przeważają grunty średnie. Klasy bonitacyjne gruntów na terenie gminy przedstawiają się następująco:

- Klasa II A – powierzchnia 37,17 ha
- klasa III A – powierzchnia 683,95 ha,
- klasa III B – powierzchnia 1817,79 ha
- klasa IV A – powierzchnia 3534,90 ha
- klasa IV B – powierzchnia 2186,50 ha
- klasa V – powierzchnia 2226,14 ha

- klasa VI- powierzchnia 1334,18 ha

Warto przy tym zaznaczyć, że średnie i słabe grunty mają dla zasobności budżetu gminy niewielkie znaczenie, gdyż grunty klasy V i VI są zwolnione z podatku rolnego.

II. Struktura gruntów i zasiewów

Pod względem rodzajów gruntów oprócz gruntów ornych, które stanowią ponad 9 tys. ha na terenie gminy Trzemeszno przeważają użytki zielone oraz rowy i nieużytki.

Tabela nr 2 Rodzaje gruntów:

RODZAJ	Powierzchnia fizyczna (ha)	Powierzchnia przeliczeniowa (ha)
1. Grunty orne	9.106,0267	7.704,6239
2. Grunty pod stawami	3,3171	0,6634
3. Grunty rolne zabudowane (łąki i pastwiska)	3,9466	2,331
4. Grunty rolne zabudowane (użytki rolne)	159,7144	143,8916
5. Grunty zadrzewione i zakrzewione (łąki i pastwiska)	9,5920	3,6242
6. Grunty zadrzewione i zakrzewione (użytki rolne)	5,5032	2,0677
7. Rowy, nieużytki i inne	558,3025	0,4913
8. Sady	60,6613	57,4832
9. Użytki zielone	861,5702	424,1863

* źródło Referat Finansowo-Księgowy UMiG

Według szacunku plonów i zbiorów w roku 2013 ogółem w gospodarce indywidualnej zasiewy na terenie gminy Trzemeszno wynosiły 8402 ha. Na gruntach ornych najczęściej uprawia się zbóż (ok. 6811 ha). Dominującymi uprawami w 2013 r. było żyto- ok. 1350 ha, pszenżyto ozime –ok. 1000 ha, mieszanki zbożowe jare- ok. 1535 ha, jęczmień jary – ok. 1169 ha oraz pszenica ozima – ok. 1000 ha. Rośliny okopowe, tj. ziemniaki, buraki cukrowe, czy pastewne zajmują ok. 790 ha, natomiast uprawa rzepaku wynosi ok. 960 ha. Strukturę powierzchni upraw w 2013 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 3 – powierzchnia upraw w 2013 roku:

Lp.	Rodzaj uprawy	2013 roku (ha)
1.	Żyto	1350
2.	Pszenica ozima	592
3.	Pszenica jara	320
4.	Jęczmień ozimy	1350
5.	Jęczmień jary	1169
6.	Owies	350
7.	Pszenżyto ozime	1000
8.	Pszenżyto jare	100
9.	Mieszanki zbożowe ozime	60
10.	Mieszanki zbożowe jare	1535
11.	Kukurydza na ziarno	250
12.	Mieszanki zbożowo- strączkowe na ziarno	22
13.	Strączkowe jadalne (groch bób)	6
14.	Ziemniaki	370
15.	Buraki cukrowe	420
16.	Rzepak ozimy	690
17.	Warzywa gruntowe	51

* źródło: dane pozyskane od rzeczoznawcy sporządzającego szacunki plonów i zbiorów głównych ziemiopłodów w gospodarstwach indywidualnych

Przeważająca średnia jakość gleb w naszej gminie wpływa również na plony upraw rolniczych. Średnie plony są niezbyt wysokie i są zbliżone do średniej krajowej. W ubiegłym roku plony zbóż były nieco wyższe w porównaniu z poprzednimi latami.

Wydajność z jednego ha w strukturze podstawowych upraw w ostatnim roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4 – Wydajność upraw w strukturze upraw

Lp.	RODZAJ UPRAWY		Średni PLON (dt) w gminie	Średni plon z 3 lat z obszaru całego województwa wielkopolskiego
1.	żyto		35	30,3
2.	Pszenica	ozima	40	45,9
		jara	35	35,6
3.	Jęczmień	ozimy	40	41,2
		jary	35	36,1
4.	Owies		30	29,1
5.	Pszennyto	ozime	38	41,5
		jare	30	32,8
6.	Mieszanka zbożowa	ozima	40	36,5
		jara	35	33,0
7.	Mieszanki strączkowe	zbożowo-	28	42,0
8.	Buraki cukrowe		450	578
9.	Ziemniaki		280	250
10.	Rzepak ozimy		28	27,2
11.	Kukurydza na ziarno		35	68,7

* źródło: dane pozyskane od rzeczoznawcy sporządzającego szacunki plonów i zbiorów głównych ziemiopłodów w gospodarstwach indywidualnych oraz z Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa

Na terenie gminy Trzemeszno zdecydowana większość powierzchni rolniczej gminy przypada na indywidualne gospodarstwa rolne, ale są też zakłady rolne, które zajmują łączną powierzchnię – 2.707 ha. Są to Gospodarstwo Rolne Kamieniec, Gospodarstwo Rolne Płaczkowo, Gospodarstwo Rolne Kruchowo, Mero Merkur, gospodarstwo rolne Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego Trzemeszno. W dyspozycji Agencji Nieruchomości Rolnych jest 149 ha. Użytki rolne stanowiące własność gminy Trzemeszno stanowią 128,50 ha.

III. Choroba Aujeszkyego.

Bardzo istotnym problemem z obszaru spraw rolnych w ostatnich latach był program zwalczania choroby Aujeszkyego, który realizowano na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 marca 2008 r. w sprawie wprowadzenia programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń (Dz. U. Nr 64, poz. 397). Na terenie gminy Trzemeszno odnotowano również stada zakażone. Jednakże od dnia 21 sierpnia 2013 r. powiat gnieźnieński uzyskał statut regionu wolnego od wirusa choroby Aujeszkyego.

IV. Afrykański pomór świń

W 2013 r. bardzo istotnym problemem było i nadal jest zagrożenie kraju Afrykańskim pomorem świń (ASF), szybko szerzącą się chorobą wirusową, na która podatne są świnię domowe oraz dziki. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Liczne ogniska ASF zanotowano na terytorium Kaukazu i Federacji Rosyjskiej, jedno na terytorium Ukrainy, a od czerwca 2013 r. dwa ogniska na Białorusi, w odległości zaledwie 170 km od granicy z Polską. Najczęściej wprowadzenie wirusa ASF do kraju wolnego od choroby następuje poprzez transport, mięso, produkty mięsne, odpadki kuchenne i poubojowe, pochodzące od chorych świń i dzików. Najczęstszą przyczyną zakażenia świń jest bezpośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi lub zakażonymi odpadkami żywnościowymi. Kraj w którym wystąpi ASF narażony jest na bardzo duże straty ekonomiczne w przemyśle mięsnym oraz hodowli powodowane wstrzymaniem obrotu i eksportu świń, mięsa wieprzowego.

(*na podstawie informacji Powiatowego lekarza Weterynarii)

V. Działalność Związku Hodowców i Producentów Rolnych w Trzemesznie

W 2013 roku Związek Hodowców i Producentów Rolnych w Trzemesznie obchodził uroczystość 20-lecia rejestracji stowarzyszenia. W połowie roku 2013 zmianie uległ skład Zarządu Związku. Podczas zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego w dniu 11.06. 2013 r. wybrano nowy Zarząd i Prezesa, którym został Pan Jerzy Semrau.

Związek skupia w swoich szeregach rolników indywidualnych i prowadzi pośrednictwo w zakresie sprzedaży zwierząt rzeźnych- trzody chlewnej i bydła. Wielkim atutem Związku są dobrze urządzone punkty skupu w Popielewie i w Kruchowie.

Według sprawozdania Związku w 2013 r. skupiono 12.433 szt. trzody chlewnej (tj. o 152 szt. mniej niż w roku ubiegłym). Bydła skupiono 542 szt. Pomimo spadku ogólnej ilości skupionego żywca Związek odnotował wzrost tuczników sprzedawanych wg ceny poubojowej.

Sprawą będącą w kręgu szczególnego zainteresowania Związku jest uregulowanie własności gruntu na którym zlokalizowany jest punkt skupu żywca w Popielewie, który jest własnością gminy. Związek pragnie usankcjonować własność wybudowanego przez siebie punktu skupu żywca.

VI Bezpłatny odbiór worków po nawozach i folii po sianokiszonkach od rolników

W miesiącu maju br. zorganizowano bezpłatny odbiór od indywidualnych rolników odpadów foliowych pochodzenia rolniczego tj. worków po nawozach, folii po sianokiszonkach oraz folii pochodzenia ogrodniczego. Odbioru dokonywała firma Agroopc Piotr Śliski z siedzibą w Izdbach gm. Mogilno. Odebrano 6.280 ton odpadów od rolników z następujących miejscowości: Trzemzał, Mijanowo, Miława, Popielewo, Dysiek, Szydłowo, Zieleń, Bystrzyca, Wymysłowo, Powiadacze, Kruchowo, Ławki, Grabowo, Niewolno.

VII Utylizacja padłych zwierząt

Od wielu lat w gminie Trzemeszno rozwiązany jest problem odbioru padłych zwierząt gospodarskich. Bezpłatnego odbioru od rolników dokonuje Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "HETMAN" Sp. z o.o. z siedzibą we Florianowie.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt afrykański pomór świń należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podjęcie adekwatnych działań niezbędnych w celu ochrony przed

przeniesieniem wirusa ASF określonych przez Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymaga zachowania szczególnych środków ostrożności w momencie odbioru padłych dzików i konieczności przewożenia ich oddzielnymi, wyspecjalizowanymi środkami transportu bezpośrednio do spalarni. Wyżej wymienione czynności wiążą się z ponoszeniem przez firmę Hetman dodatkowych kosztów i firma ta wprowadziła opłaty w przypadku świadczenia usług utylizacyjnych związanych z odbiorem padłych dzików. W tej sprawie gmina podpisała aneks do umowy odbioru padłych zwierząt. Firma Hetman pobiera również opłatę za odbiór, transport i utylizację padłych zwierząt, których właścicielem jest Skarb Państwa. Padłe zwierzęta gospodarskie od rolników odbierane są bezpłatnie na dotychczasowych zasadach.

Trzemeszno, 10.07.2014 r.

z up. BURMISTRZA

Dariusz Jankowski
Zastępca Burmistrza

INSPEKTOR
ds. komunalnych, rolnych i
rozwoju obszarów wiejskich
Dorota Dewończak